

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

10 de Personis quæ ordinari possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

in creandis sacerdotibus statutum, id est, ecclesias proprias, quibus sufficerentur, & vnde titulum nomenque prebiterii lumerent. *cano. 1. & 2. 70. dist. Quamuis postea pro illis patrimonium vitæ sufficiens tantum requisitum sit, c. 2. & c. ius. questionibus.*

85 *de praben. ap. Greg. & Ecclesiis ¶ quoque adiuncta sunt, quæ ad nutriendos cultus divini ministros, potissimum sacerdotes proprios, essent ne. essaria: & ultra decimas & primitias alia bona temporalia, hereditates & patrimonia, potissimum a tempore Constantini, qui ita fieri permisit. l. 1. de sacros. eccl. C. Antea enim non erat licitum nec cum ecclesia inter Iudæos esset usurpatum: nam futurum transferendam ecclesiam in gentes prævidentes apostoli, omnia vendebant & pretium in commune ad pedes ferebant apostolorum. At translatione facta, & experientia edocti, c. b tyrannorum perse. unionem, cultum divinum dissipari, & cessante persecutione ægre resarci, cum deficerent bona, placuit & temporalia ecclesiis ad di retinenda, can. futuram, & c. videntes 12. q. 1. Et ita ecclesiarum reditus, nihil minus etiam inferioribus sufficere, can. saluator de preb. in extranea. comm. Et cautum, ne basilicæ siue templa sine congrua dotatione reddituum construerentur, can. novo, de consecr. dist. 1. c. 1. de consub. ap. Grego. c. ad audientiam, in 1. de eccles. adif. vt qui altari seruirent, de altari possent vivere c. 2. c. episcopus. c. extirpanda §. 1. & c. cum secundum apostolam, de preb. c. cum sit Romana, de simon. Non enim alligandum est os boui trituranti, Duter. 25. ad Galat. 6. D. Math. 10. D. Marc. 6. D. Luc. 9. ¶ Idcirco ¶ codicilli seu literæ quædam, seu rescripta summi pontificis dicuntur iustitiæ ad futura beneficia, quibus iubetur episcopo conferre beneficium clerico pauperi, quem sine titulo ordinari dicitur iustitiæ, quia iustum est cum alere quem pauperem ordinari, & si pro clerico, & c. si pauper, de preb. in 6. c. non liceat. can. episcopus, de preb. De l. teris iustitiæ, & rationibus eorum vide Lapum, alleg. 79. & Ioannem Strapibilem, in nota forma exspectat. Ioan. Andr. & Domin. in c. si pauper, de preb. in 6. Rebuff. tit. de rescripto in forma communi, & in forma pauperum, de praxi benef. Aliter dicitur in forma pauperum, quia in ea forma tantum pro pauperibus clericis conceduntur. c. postulat, c. si pauper, c. si pro clerico, de preb. in 6.*

87 ¶ Hinc ¶ preuentus, qui sacerdotibus debentur sicut & dignitas ipsa sacerdotum dicitur, cum apud ethnicos, tum etiam apud nos. Sic Linius lib. 9. *Geni Potitia. cuius ad aram Hercules familiaris sacerdotium erat, &c.* Meminit Modestinus in l. 1. ad l. l. de ambit. cautum lege Iulia de ambitu, ne sacerdotium a populo peteretur. Hermogenes *in iuribus. 6. de donat. inter vir. & ux. in p. quoque propter sacerdotium adeptum: posse dissolui matrimonium bona gratia tradit, viurpantia Castales & iuris pontificii auctores pro eo quod alio nomine beneficium dicimus Et licet am sacerdotium & pro presbyteratu, quamuis non ad sint fructus et ecclesiasticæ accipi, l. quicumq. in l. 1. in l. si quis episcopus, de episc. & cler. Et communi vulgariq; nomine dicitur beneficium, c. nemo. de electio. in 6. c. translatio. de consecr. quod & sacerdotium sanctuarium c. beneficium. de regular. in 6. clem. 2. de ius. c. a. cum in cunctis. §. 1. de elect. ecclesiæ; c. consilius. de iur. patron. dicitur. ¶ Sacerdotium vnum ¶ præcipuum omnibusq; commune officium est, verum accedunt illis aliunde tituli & qualitates, quæ augment dignitatem singulorum. Alii namq; simpliciter sacerdotes. alii cutiones, alii episcopi, alii archiepiscopi, patriarchæ, pont. sum. & c. si ne prela. vices suas. Quemadmodum & ordo dignitatum sacerdotum apud gentes erat. qui ex suorum idolorum dignitate, quos vocabant Deos, vt plerumq; gradus habebat. Sicq; Sext. Pomp. Festus tradit in lib. de ver. sign. in ver. ordo sacerdotum inter sacerdotes illorum maximum fuisse regem, deinde Dialem, post hunc Martialem, quarto loco Quinnalem, quinto pontificem Maximum. Et quo in conuiniis sup. a omnes rex accubabat, Diatis supra Martialem, Martialis supra Maximum, is dem supra pontificem. Rex, quia potentissimus: diatis, quia vniuersi mundi sacerdos, qui appellatur deus: Martialis, quia Mars conditoris urbis parens: Quinnales, socio imperii Romani Curibus asciso Quirino. Pontifex ¶ Maximus, quod iudex atq; arbiter habebatur. nam diuinarum & humanarum. Hæc Festus.*

De personis, quæ ordines conferunt. Cap. 9.

- 1 Ordines conferunt sacres episcopi.
- 2 Ordines minores conferunt alii, quam episcopi, & qui.
- 3 Ordines conferens debet esse proprius prælati ordinari.
- 4 Dmissoria litera quid & a quibus concedantur pro ordinib. eod.
- 5 Ordinis ab heret. cis, schismaticis, & huiusmodi prælati, nullo habeat ordinem.

- 5 Ordinaridus non est. G. eccus clericus a Latino episcopo.
- 6 Monachus ordinandus non est sine permissione abbatis.

Ordines ¶ conferant episcopi. & iidem episcopum ordinant seu conferant, tota 75. dist. ¶ Possunt ¶ & minores ordines conferre alii, quam episcopi, c. 1. de ordina. ab episcop. qui r. nuntia episcop. vt abbates, c. cum contingat, de stat. & qualita. cau. abbatibus, 69. dist. si agatur de monachis illis subditis, c. abbatibus, de primil. dummodo per manuum impositionem prælati in ecclesia facti fuerint sine schismate. can. Lugdunensis, 9. q. 2. ¶ Proprius esse debet prælati, ¶ qui confert, c. veniens, de prescript. cap. cum contingat de eta. & qualita. in Trident. concilio, sessio. 7. de reformatio. can. 7. d. cano. Lugdunensis, 9. q. 2. vel oportet mandatum eius interuenire. id est literas commendatitias, seu, vt vocant dimissorias, de quib. vide 70. 71. & 72. dist. Quas tametsi non concedunt inferioribus prælati, vel eius officiatii, vel alii citra priuilegium, c. 3. de tempor. ordinat. in 6. nisi episcopus speciali mandato hanc potestatem dederit suo vicario, vel is episcopus longe absit. Quo casu vicarius in spiritualibus quoq; concedit. c. 2. & 3. de off. vicar. vt fide vacante capitulum, d. c. 3. §. 1. & 2. de temp. ordinat. vel capto ab hostibus prælati: nam tunc & capitulum eadem iura exerceat. quæ mortuo eo. c. penult. de supplen. negl. prælati. ¶ Ordinari ¶ ab hereticis excommunicatis, schismaticis, simoniacis, depositis, suspensis, interdicitis, vera conferunt sacramenta. & verum corpus Christi conficiunt, dummodo in forma ecclesiæ catholice persiciant, Hostiens. in sum. de temp. ordin. per can. secundum 19. dist. can. declarauit, & c. dominus. i. q. 1. c. quod quidam eod. ca. offenditur, & c. a. quomodo, de consecr. dist. in 4. quoad characterem, non quoad executionem: cõtra, si formam omitant, c. 1. de schismatici. Neq; extra formam ecclesiæ verus locus est sacrificio, cano. extra catholice cam. 1. quest. 1. Episcopus dum ordinat, consilium clericorum suorum adhibere debet, iuxta Carth. 4. synodum, quæ refertur a Gratiano in c. episcopus sine consilio. 24. dist. ¶ Græci ¶ clerici a Latinis episcopis ordinari non debent, si in situ ordinandi sunt contrarij, c. cum secundum regulas, c. 9. de temp. ordinat. vide & c. quod translationem, c. 11. eod. ¶ Nec ¶ ab episcopo ordinandi religiosi, si prælati eorum contradicunt, c. ad aures, de temp. ordin.

De personis, quæ ordinari possunt. Cap. 10.

- 1 Ordinandi ¶ qualitates animi, corporis, & honorum inspicienda.
- 2 Ordinandi vitæ secreta sit a vulgo, & qualis debeat esse.
- 3 Castitatem voment subdiaconi, diaconi, presbyteri, Non leutores & inferioris ordinis.
- 4 Ecclesia orientalis non suscipit in ordinibus votum castitatis perpetuum, & de Orientali ordinatorum coniugio. Coniugium nuptiarum arcentur subdiaconi, diaconi, presbyteri eod.
- 5 Sacerdotes expedit esse pauciores bonos quam plures indignos.
- 6 Ordinandus probandus esse debet ante examinationem.
- 7 Ordinandorum examinatio quid contineat.
- 8 Bigamus ad quos ordines promoueri non potest. Bigamus censetur meretricem ducens, vel cognoscens suam uxorem adulteram, eod.
- 9 Illiterati omnino non ordinandi, sed possunt ¶ si ordinari, qui mediocri scientia sunt imbuti. Tonitrua prima illiterati non conferunt, eod. Ordinandi quæ & quauis conditio exigatur, pro diuersitate ordinis, eod.
- 10 Sacerdotis quæ debet esse scientia.
- 11 Episcopo quæ debet esse scientia.
- 12 Ordinatus illiteratus recipit ordinis characterem. Illiteratus suspendendus ab ordine, donec didicerit, eod.
- 13 Electio illiterati iure irrita. Episcopus pulsus episcopatu, quod Donatum non legisset, nec non usset Grammaticam, eod.
- 14 Serui quando ordinari poterant.
- 15 Ordinandorum qualitas corporalis, ne sint vitiosi, &c. Corporis vitia quæ impediunt ordinationem, eod.
- 16 Eurioti ordinari non possunt.
- 17 Natiuis iustis oris debent esse ordinandi. Canonici regulares possunt esse illegitimi, eod. Monachi possunt esse illegitimi, eod.
- 18 Eius illegitimi cur ab ordinibus arceantur.
- 19 Illegitimo dispensare in quibus beneficiis possit episcopus.
- 20 Pontifex non ordinatur, euriotis luxuriose vitiosus.

laxas, tota 56. dist. c. 1. de fil. presby. Et tot. Et ca. cum in cunctis de electio. cano. de incestis, 35. q. 3. Nili malimus illos sequi, qui tradunt & religionem ingreſſos illegitimos quoque arcendos ab ordinibus: verum facilius cum illis ab episcopo dispensari, vide glo. explicans hanc questio. in dist. 56. in ver. presbyterorum. Sic Philo Iudeus in decatio. In sacerdote & hominum, inquit, genus examinatur, ut sit incultus, abile, & competens partibus suis corpus vsque.

18 **Quaque integrum.** ¶ Sex t̄ autem rationes adfert Prapofitus, cur arceantur illegitimi, Prapofit. in can. 2. 36. dist. & al. quas Hofstienſis in sum. de filius presbytero. §. qua est causa. quibus addendus canon si gens Anglorum, 56. distin. Porro dispensatio huic malo medetur, tota 56. distin. cap. nisi cum pridem. §. persone, de renunti.

19 **at. ca. per venerabilem, qui filii legit.** ¶ Verum t̄ episcopus in minoribus dispensat, & in beneficiis, quae ab eis possunt teneri: non aliam, nequam, c. 1. de filius presby. At in promotione debet nominatim exprimi illa dispensatio natalium: nam promotione ipsa, ad ordines, vel beneficia, quae iustos exigunt natales, non censetur tacite dispensatum, etiam si qui confert ordines, dispensare possit alias expresso, gl. s. late. in c. omni in verb. dispensare. de atit. & qualis, in 6. Dispensabit itaque episcopus in minoribus, & pro canoniam etiam cathedralis ecclesiae, dummodo non sit dignitas, Ioan. Andr. in addit. glo. c. 1. in ver. bona fidei de filius presbytero in 6. Poterit & sum. pontifex dispensare in omnibus ordinibus & beneficiis, ut non egeamus episcopi tunc ope, c. 2. eod.

20 **¶ Non t̄ ordinatur penitens, can. ex penitentibus, & c. illud. ca. canones, 50. dist. ca. placuit, eod. aut curialis, vt pote rationibus & debitis implicitis, cano. 1. & 2. 53. distin. c. omni. de obligat. ad ratio. ordin. nisi post depolita onera quae continent rationum redditionem, d. c. omni. Neque is qui in luxu aliquandiu vixerit, etiam postea resipuerit. Sic enim scriptum in canonibus Nicephori Confess. li. 2. sur. Orienta. Si quis ad annos viginti & deinceps dissolute & in luxu vixerit, deinde studiosus apparuerit in virtus, non ordinetur: si autem enim impollutum est. ¶ Et in summa t̄ probatos & ornatos esse oportet ordinandos a bono testimonio. Sic enim & fieri in ecclesiae nascentis tempore solitum: sicut Lanapridius docet in vit. Alex. Seueri, dum tradit Seuerum Caesarem, ante quam retores procuratoresque ad prouincias regendas mitteret, nomina eorum proponit, hortando populum, vt si quis quid haberet criminis probaret manifestis rebus, si non probaret subiret poenam capitis: dicereque eum graue esse, cum id Iudaei & Christiani facerent in praed. candidis sacerdotibus, qui ordinandi sunt, non fieri in prouinciatarum rectoribus, quibus & fortunae committerentur & capita. In sacerdotibus potissimum vitam quoque incontaminatam esse debere docet Deus, dum iussit eos deferre in peccore. חַיִּים וְטָהוֹרִים הָיוּ וְהָיוּ, haurim veeth hathumim id est. inuisiones & puritates Ex od. 28.**

21 **¶ Consideramus t̄ etiam in ordinandis aetatis maturitatem, c. cum in cunctis, ca. 7. de electio.** In prima tonsura & minoribus aliis ordinibus sufficit, & ab infantiae annis qui septem sunt. l. si infans, c. de iur. delib. quis potest clericatus officio donari, cano. de his quos. 28. dist. ca. in singulis, 77. dist. in acolytatu olim & subdiaconatu 14. d. can. in singulis, aliquando 20 anni requiritur, c. qui canque, 77. dist. Postea in subdiaconatu, 18 annum: in presbyteratu, 25. can. de his, 28. dist. can. vltim. de tempo. ordinat. in 6. clem. si de atit. & qualis, apud Clemen. sufficere vltim. est. ¶ Ordinans puerum t̄ 13. annorum in diaconum a collatione ordinum suspenditur, & ordinatus vsque ad legitimam aetatem ab executione eorundem c. vel non est compos ca. 14. de ten. por. ordin. c. ex ratione, de atit. & qualis. In episcopali ordine, 30. expectandus annus d. ca. cum in cunctis, de elect. Constitutio regia ex consultatione comitorum habitorum Aureliae, in presbyteris creandis statuit triginta annos, cum probitate morum, articulo duodecimo.

24 **Sexus t̄ quoque perpendendus: nam mulieres a sacro ordinis cuiusque caractere arcentur: non enim ordinantur iure Christiano, nec sacra tangere, ca. sacras, 23. dist. nec praedicare, nec confessiones, seu exomologeses peccatorum audire, vel absolueri, aut benedicere possunt, cano. noua. de peni. & remiss. cano. mulierem, 33. q. 5.**

25 **¶ Ethnicis t̄ seu paganis in statuendis sacrificulis & suis sacerdotibus, multa quoque fuerunt obseruata: delata tamen sacrorum cura & ministeribus. Exstantque adhuc antiquarum rerum publicarum de illis leges. Et primum Platonis haec lex, Plato 6. de legibus: Sacerdotes tam viri quam mulieres editti constituentur sunt, partim de electione, partim sorte. Quae ad sacerdotum electionem pertinent, Deo committenda sunt, vt quem admodum illi placuerit, ita**

diuina fortuna cui tributum id sit, sortes ferat: in eorum autem qui suffragium consensum sunt examinatione, ille est comprobandus, qui interget sit atque legitimus. Deinde, a deo quam maxime munda, ex perit quoque cadis, omniumque huiusmodi quae aduersus leges committuntur: cuius pater mater ve similiter vixerint. Sacerdotum non datur annuus quam annum: nec pauciores annos, quam sexaginta natus sit, qui secundum sacras leges res diuinas est tractaturus. Eademque de mulieribus sacris, quae de viris statuta intelligantur. Morem Romuli lege inductum eligendi ad sacra gentium pertractanda, describit Dionysius Halicarnassius in 2. antiq. Roma. his verbis: Cum alii, inquit, temere per se iurumque ac inconsiderate sacerdotes eligant, quidam licitatoribus proponentes hunc honorem, quidam committentes sortibus, ipse Romulus, neq. venalia voluit esse sacerdotum, neq. sortis subdita, sed lege iunxit, vt ex singulis cuius legerentur bini, annum egressi quinquagesimum, qui viri ac genere excellerent ceteros, censumq. sufficientem haberent, & integri essent corpore. Is non ad certum tempus, sed in omnem vitam eum honorem concessit, in muneribus propter etatem a militia, & propter privilegium exemptis ab urbanis negotiis. Quoniam autem quadam sacra fieri per mulieres oportebat, quadam etiam per pueros paruos maximoq. vt is quoq. quantum posset, consulere: voluit uxores cum suis maritis fungi sacerdotio, est qua sacra viros obire vitaret mos patrius, ea relinquere foeminis, in eisq. ministeri partem debitam vni etiam, & c. Aristoteles neque agricolas, neque artifices, neque quemquam vilium exercitorum sacerdotem esse depurandum tradit, propter honorem Deo exhibendum, Aristot. li. 7. Polit. c. 9.

De Modo & Forma ordinationis faciendae. Cap. II.

- 1 **Ordinari nemo debet sine titulo.**
De titulo clericorum ibi plura, eod.
Titulus presbyteratus cuius reditus esse debeat, eod.
Titulus presbyteratus inalienabilis, nec obligari potest, eod.
- 2 **Scrutinium in ordinandis quid, & quale.**
- 3 **Ordines quis dicatur sursum suscipere, & 4.**
- 4 **Ordinis quo tempore conferri possint.**
- 5 **Ordines conferri debent ordine, non per saltum, & inordinat.**

Modus t̄ ordinandi est, vt non absolute fiat ordinatio, sed cum titulo, id est, cum ecclesia vel ecclesiastico beneficio, ex concilio Chalcedonenſi, refertur in can. 1. 70. dist. in quo cautum, vt ordinatio cuiusque fieret, aut in ecclesia sua ciuitatis, aut in martyrio, vbi scilicet sunt reliquiae martyrum, aut in monasterio, alioquin irritam esse, quod pertinet ad executionem, non quoad ordinem. Idem & in concilio Urbani Papae Placentiae habito statutum, in can. 2. 70. dist. Et proinde recte propectum, ne clericus vnus ciuitatis & ecclesiae alicuius, in ecclesia aliena ordinari possit sine consensu proprii episcopi, ex cuius ordinatione habuit ritulum, tota 71. dist. Hodie tamen in ordinatione non exigimus, vt ordinandi habeant ecclesiam aliquam pro titulo, sed loco ecclesiae sufficit, aut exigitur idoneum patrimonium, vnde viuere possint: quod est tituli nomine, sine quo episcopus non debet ordinare, c. 2. & c. eius questionibus, c. 23. de prob. Vel si sine eo ordinet, tenetur ei alimenta exhibere, donec beneficium sufficiens ei conferat, c. cum secundum, de prob. & c. 4. eod. Similiter si repentina clade patrimonium eius exhaustum est: cum enim propria non sufficiunt clericis ecclesiasticis, ecclesiastica habere debent, can. illi autem, 12. q. 1. cano. clericos, 1. q. 2. gl. in d. c. eius questionibus, ne clerici in opprobrium ordinis clericalis mendicare cogantur, can. dicitur, 93. dist. Aurum enim habet ecclesia, non vt seruet, sed vt distribuatur pauperibus, can. aurum, 12. q. 2. Et fures sunt & latrones, qui conferunt vel propria faciunt, quae superflua sunt ex beneficiis, & patiuntur tot egenos esse. Quod procuratores seu negotiorum gestores Dei & pauperum tantum sint, bonaq. illis & ecclesiis illorum destinata sunt, non vt se solum nutriant, sed & vt alant pauperes. Sicut & tempore institutionis ecclesiae, omnia vendebant Christiani & pretium venditorum ad pedes deferrebant apitolorum, vt illi singulis distribuere egenis pro modo indigentiae, Acto. 5. Proinde qui domesticis fidei sunt pauperes, multo magis bonorum ecclesiasticorum participes esse debent, ad Galat. 6. 1. ad Tim. 5. Constitutionibus regis quoq. Comitiorum Aureliae enſi art. 12. statutum ex iuris ratione, ne plati presbyteros sine reditu aliquo vel beneficio creet, quibus se aere possint: eaq. causa cautum, vt de eo reditu prius testatio fieret coram iudice ordinario per quatuor ciues, q. sine fraude & bona fide afferuerint patrimonium presby-